

Ya Hak

– Sami Biber · 12 Eylül 2021

YA HAK

1623 Yılında Osmanlı Tahtına henüz 11-12 yaşında bir çocuk olarak oturmuştu IV. Murat ve o tahta oturduğunda Osmanlı Devletinde ilk kez bir padişah annesi resmen Padişah naibi olarak devleti yönetti. Hem de 9 sene.. Bu süre içinde 8 vezir-i âzâm ve 9 defterdar değiştirdi Kösem Sultan. Bu arada Özellikle İran durumdan istifade Irak topraklarını ve Bağdat'ı ele geçirmiş hatta Mardin'e bile girmişti.

1632 de IV. Murat Osmanlı Devleti'nin idaresini artık doğrudan doğruya kendi ellerine aldı. Dedesi Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u feth ettiği yaşa gelmişti çünkü: 20- 21 Yaşlarındaydı.

IV. Murat öncelikle payitahtta işleri yoluna koyup devlete çeki düzen verdikten sonra sıra artık İran'a gelmişti. Bağdat'ı almak- Osmanlı topraklarına girmek ne demekmiş gösterecekti Safevilere.

Herkesin dilinde padişahın İran üzerine yapacağı sefer vardı. Haliyle bu haberler İran Şahına kadar da gitti.

Bağdat'ı Osmanlılardan alan Şah I. Abbas ölmüş ve yerine oğlu Şah I. Safi geçmişti ama şah Safi babası gibi cesur ve yırtıcı bir hükümdar değildi. O bakımdan IV. Murat'ı üç beş parça hediye veya biraz gözünü korkutarak bu seferden alıkoyacağını düşünüyordu.

Şah 1630 lu yılların ortalarında İstanbul'a bir elçi gönderdi. Elçi pek çok pahalı hediyeler yanında bir de yay takdim etti Sultan IV. Murad'a...

Şah Safi elçisiyle gönderdiği mesajda sevgi- dostluk- barış- din kardeşliği vesaire bir sürü gönül alıcı laf söylüyordu ama aynı zamanda da çaktırmadan göz dağı veriyordu Osmanlı Padişahına zira hediye olarak gelen yayla birlikte bir mesajı vardı şahın:

" Bakalım Osmanlı Diyarında bu yayı çözüp yeniden kurabilecek bir yiğit var mıdır?"

120 Kiloluk iki saray pehlivanını bellerindeki kemerlerden tutup havaya kaldırıp indirerek her gün halter çalışması yapan Murad Han ömrü hayatında hiç görmediği bu acayip yayı eline alıp kirisine dokunduğu anda böyle bir yayı çözmek ve tekrar kurmak için ya Hz. Hamza ya da Hz. Ali olmak gerektiğini anlamıştı. Normal bir bir insanın bu yayı boşaltmasının ve sonra tekrar kurmasının imkanı yoktu. İran Şahı kim bilir kaç insana kurdurmuştu bu yayı ama " bu yay bir insan

tarafından çözülemez de bağlanamaz da” diyemezdi.

Öte taraftan Şah resmen kafa tutuyordu ” Bak bizde ne yiğitler var. Ayağını ona göre denk al.” Demeye getiriyordu.

Elçiye hiç bir şey demeden kapı ağalarına seslendi.

-Ağalar ! Alın bu yayı has odada münasip bir yere asın. Şimdi okla yayla vakit kaybedecek zaman değildir.

Sonra bir el işaretiyle İran Elçisini de huzurundan sepetledi ama akli yayda kalmıştı. Bu yayı acaba kim çözer kim tekrar kurabilirdi?

Yenişehirli Hüseyin kucağına doldurduğu odunları has odanın kapısına kadar getirdi. Has odanın önünde nöbet tutan görevliler onu tanıdıkları için ve içeride kimse olmadığından hemen kapıyı açtılar.

Hüseyin odunları şöminenin yanında güzelce istifledikten ve akabinde şömineyi yaktıktan sonra dışarı çıkmak üzere döndüğü anda duvarda asılı yayı gördü. Bu yay hayatında gördüğü en garip yaydı. Gerçi sarayda çalıştığı için öyle pek yay filan da gördüğü yoktu ama bu yay bambaşka bir şeydi.

Bu çok çok özel odada görevinin gereği dışında herhangi bir şeye dokunması başına olmayacak belalar açabilirdi ama merakı galip gelmişti. Hemen indirdi duvardaki yayı.

” Bu nasıl bir yaydır be. Bunu gerip de ok atmak mümkün değildir. Şunu az gevşeteyim bari yoksa padişahımız efendimizin parmaklarını doğrar bu.” Diye düşündü kendi aklınca.

Bir vücut geliştirme sporcusunun vücudu gibiydi vücudu. Yayı ellerine alıp da az gevşetmeye çalıştığında tüm kasları şişmişti.

” Hay mübarek. Bunu kaç kişi kurdu acaba? Bu kadar germeye ne gerek vardı?” dedi ve bir kez daha yüklendi yaya.

Evet. Bu sefer olmuştu. Yay çözülmüştü.

Şimdi onu yeniden ama biraz daha gevşek bir şekilde kurmalıydı. Lakin dışarıdan sesler geliyordu.

Belli ki birileri yaklařmaktaydı.

Korkuyla kendisini dışarı attı. Az sonra da gelenin kim olduğunu gördü. Bu Padişah Murad'dan başkası değildi. Hemen bir adım gerisindeyse vezir-i âzâmı ve diğer devlet erkanı vardı ve padişah öfkeyle söyleniyordu vezir-i âzâmına: "Lala! Ne yap et o İnan Sefiri olacak it ülkesine dönmeden önce o yayı çözecek pehlivanı bul huzuruma getir."

Sonra topluca has odaya girdiler. Girmeleriyle birlikte de malum yayı çözülmüş vaziyette divanlardan birinin üzerinde gördüler.

Padişahın da devlet erkanının da gözleri parladı. Yay çözülmüştü. Ama kim? Kim çözmüştü bu yayı.

Has oda görevlileri çelebiler? Mümkünü yoktu. Has oda koruma görevlisi zülüflüler? Evet yiğit adamlardı ama cesaret edip bu odaya giremezlerdi. Eee kim o zaman?

Sultan Murad kapıdaki görevlileri çağırđı.

-Bre söyleyin bakalım. Hanginiz girdiniz bu odaya?

Zülüflüler titredi.

-Aman Sultanım! Ne haddimize.

-O zaman deyin bana. Bu yayı kim çözdü?

Zülüflüler birbirlerine baktılar. Odaya en son giren oduncu Hüseyin'di. İkiyi birden can havliyle cevap verdiler:

-En son oduncu Hüseyin girmişti padişahım. Odunları bırakıp çıktı.

-Tiz bana o oduncu Hüseyin'i bulup getirin.

Oduncu Hüseyin'i bulmak kolaydı. Neticede ya odun doğruyor olurdu ya da Kur'an okuyor olurdu. Bazen de spor yapardı kendince..

Bulup doğruca padişahın huzuruna çıkarttılar.

Oldukça sert bir insan olan Padişah Murad öfke değil hayranlıkla bakıyordu karşısındaki yiğide. "

Gitti kelle " diye korkan Hüseyin bu bakışları görünce rahatladı ama yine de yaptığı affedilmez bir hataydı.

Padişah tane tane sordu.

-Baka Hüseyin! Bir kez sual eyleyeceğim. Sen de bana doğruyu söyleyeceksin. Bu yayı sen mi çözdün?

Yalan söylemenin manası yoktu. Hem kellesine bile mal olsa sevmezdi yalan söylemeyi Hüseyin. Ürke ürke cevap verdi.

-Beli Sultanım.

-Hımmm demek sen çözdün ha? O halde çözdüğün şekliyle de bağlarsın?

-Beli sultanım.

Padişah neredeyse padişah olduğunun unutup Hüseyin'e sarılarak öpecekti her iki yanağından.

-Eh o zaman haydi bir daha kur ve bir daha çöz de görelim.

Hüseyin yayı aldı. Bismillah dedi ve aynen ilk eline aldığı şekliyle tekrar kurdu.

Herkes " Maşallah. Sübhanallah" dedi.

IV. Murad emretti: "Şimdi bir de benim huzurumda çöz."

Hüseyin emri ikiletmedi. Bir kez de padişahın huzurunda çözdü.

Padişah Murad alından öptü Hüseyin'i

-Yüzün ak ola yiğit.

Sonra emretti.

-Tiz o İran elçisini huzuruma getirin.

İran elçisi huzura geldiğinde Hüseyin yayı kurarak eski durumuna getirmişti.

Padişah İran elçisine döndü elindeki yayla.

-Şahın bu yayı çözebilecek yiğitlerimiz olup olmadığını sormuştu değil mi? Şimdi seyret.

Sonra Hüseyin'e döndü

-Çöz.

Hüseyin İran elçisinin kontrol ettiği yayı hemen çözdü.

Padişah bir kez daha emretti:

-Şimdi de kur.

"Kur" derken Hüseyin'e göz etmişti padişah. Hüseyin mesajı aldı. Yaya iki başından öyle bir baskı yaptı ki yay ortasından çat diye ikiye ayrıldı.

Padişah sözde öfke ile bağırды.

-Bre niçin kırdın yayı?

-Sultanım siz kır demediniz mi?

-Bre deli ben kur dedim sana...

Saray erkani için için kıs kıs gülüyordu.

IV. Murad İran elçisine seslendi.

-Git Şahına söyle. De ki: "Osmanlı'nın bir oduncusu bile bizim en güçlü yayımızı parçaladığına göre askeri neler yapmaz." Söyle ona bizi tehdit etmeye gücümüzü sınamaya kalkmasın.

*Sarayda oduncu ve imrahor (padişahın atlarına bakan seyis) olarak çalışan Yenişehirli (Bursa) Hüseyin bu yay kırma olayından sonra sıkı bir eğitime alındı ve akabinde kendisine Kaptan-ı Deryalık görevi verildi. 1639 daki Irak Seferine Kaptan-ı Derya Baltaoğlu Hüseyin Paşa namıyla katıldı. Savaşlardaki cesareti yüzünden ona " Deli Hüseyin Paşa" da diyorlardı.

* Daha sonra Azerbaycan üzerine yapılan sefere de katıldı.

*Sonra padişah tarafından Mısır beylerbeyliğine atandı.

*Bir müddet Anadolu beylerbeyliği yaptı

*Sonra sırasıyla 1641'de Özi, 1642'de Bosna ve 1644 yılında Budin beylerbeyi oldu.

*1645 de Girit Seferine katıldı. Genel olarak başarısı olan bu seferde her şeye rağmen kahramanca çarpışan ender kumandanlardan biriydi.

* 1649 da Sultan İbrahim tarafından Rumeli Beylerbeyliğine getirildi.

* Ne yazık ki 1659 da bazı hainlerin Sadrazam Köprülü Mehmet Paşayı dolduruşa getirmesi sonucunda onun tarafından Yedikule zindanlarında boğdurularak öldürüldü.

NOT:

1-Bu yazı rivayetlere dayanır ve okuduğum rivayetlerden tarafımca kurgulanıştır. O bakımdan " Tarihi Makaleler " Bölümünde değil " Efsane Hikayeler " Bölümünde yayınladım.

2- Topkapı Sarayında sergilenmekte olan yazımıza konu olan yay 1994 de Topkapı Sarayına yaptığım son ziyarette bile iki parçaydı. Yani kırıktı. Sonra hangi akla hizmet bilinmez gördüğünüz gibi birleştirmişler.

3- Yazının başlığı neden " Ya Hak " diye soran olmaz sanırım ama yine de kısaca değinelim. Okçulukta yayı geren tirkeş- veya kemankeş (okçu) oku fırlatmadan önce " Ya Hak " der oku öyle fırlatır.